

KEINOPESIÄ VESILINNUILLE

PART 2

Päijät-Hämeen Noutajakoira yhdistys ry

Taustaa

Suomi on Euroopan merkittävin vesilintujen pesintäalue. Vesilinnut voivat vieraila muissakin maissa, mutta ne siirtyvät usein Suomeen pesintäpuuhiin. Viime vuosikymmenen aikana Suomessa on havaittu monien sorsalajien kantojen taantumista. Taantumiseen syiksi on esitetty ilmastonmuutosta, kosteikkojen vähenemistä ja vesistöjen rehevöitymistä sekä pienpetojen määrien kasvamista.

Rantojen maapesissä pesivät sorsalinnut kärsivät predaatiosta. Ylhäältä päin niitä uhkaavat suuret lokit sekä varislinnut, alhaalta maapedot kuten supikoira ja minkki, harventaen maassa pesivien vesilintujen kantoja runsaasti. Pesintöjen onnistumiseen pystytään kuitenkin vaikuttamaan pienilläkin teoilla, kuten rakentamalla keinopesiä. Veden päälle rakennettavan tuubimaisen keinopesän rakenne suojaa niin emoa kuin munia pedoilta haudonnan ajan. Lisäksi poikaset pääsevät loiskauttamaan kuoriuduttuaan suoraan pesästä veteen. Sorsien itse rakentamissa maapesissä vain pari poikasta kymmenestä selviää vesistöön asti. Veden päälle asennetuissa keinopesissä jopa kahdeksan tai yhdeksän poikasta kymmenestä selviää uinti-poikaseksi asti.

Kuten muualla Suomessa, myös Päijät-Hämeen Vesijärven alueella havaittiin merkittävä taantuminen vesilintupesinnöissä. Erityisesti pesintöjä on haitannut vieraspetojen aiheuttama saalistus. Alue liitettiin Riistakeskuksen hallinnoimaan ja Maa- ja Metsätalousministeriön rahoittamaan SOTKA-vieraspetohankkeeseen, joka sittemmin on yhdistynyt HELMI-vieraspetohankkeeseen. Hankkeessa keskitytään erityisesti poistamaan vieraspetoja eli minkkejä ja supikoiria lintujen pesimäalueilta. Supikoira on listattu EU-tasolla haitalliseksi vieraslajiksi ja minkki kansallisesti erittäin haitalliseksi vieraslajiksi. Yksikin supikoira voi tuhota kokonaisia vesilintuyhdyskuntia. Tämän takia supikoira populaation hallintaan täytyy laittaa kaikki keinot käyttöön.

Mitä asian eteen voi tehdä?

Päijät-Hämeen Noutajakoira yhdistys kokee tärkeänä olla mukana Salpausselän toiminta-alueen vesilintukantojen vahvistamisessa. On aika ryhtyä sanoista tekoihin lintukantojen turvaamiseksi tulevaisuudessakin, kuten Metsästäjäliittokin kannusti maailma kosteikkopäivän julkaisussaan helmikuun alussa.

Tänä päivänä metsästyksessä käytettävät noutajat ovat koulutettu tehtäviin varsin kiitettävällä tavalla. Koirankäyttö sorsastuksessa on vakiintunut, enää ei lähdetä metsälle ilman noutavaa koiraa. Lintulajien tunnistukseen tunnutaan myös paneutuvan vuosi vuodelta paremmin ja metsästys halutaan kohdistaa vain runsaisiin vesilintulajeihin. Kantojen käytön kestävyysajattelu puhututtaa, pienempiin riistamääriin ollaan tyytyväisiä ja tiputettujen lintujen ylös-saamiseksi tehdään kaikki mahdollinen. Jokaiselle noutajakoira harrastajalle, oli hän sitten aseellinen tai aseeton, löytyy tapoja osallistua lintukantojen vahvistamiseen.

Pienpetojen aktiivisella pyytämällä esim. loukuilla, luolista ja pinnalta tehdään merkittäviä tekoja lintupesintöjen turvaamiseksi. Hankkeella toivotaan noutajajihmisten aktivoitumista pienpetojen poistoon sekä keinopesien rakentamiseen. Noutajia voidaan käyttää mm. merkkamaan petojen luolat ja piilopaikat sekä jäljestämään supikoira. Supikoirien tapa hakeutua veteen koirien

edessä ei uimiseen tottuneille noutajille ole este. Noutajat ovat koulutettavissa hyvin ohjattaviksi ja nöyriksi lähialueiden hakijoiksi. Täsmäpyynnneillä voidaan venyttää pyyntikautta pitemmäksi, kuin mitä se ajavilla koirilla on mahdollista.

Päijät-Hämeen NoutajakoiraYhdistys on talkoovoimin rakentanut vesilintujen keinopesiä, jotka tullaan asentamaan varhain keväällä Vesijärven ympäristöön yhdessä paikallisten metsästysseurojen kanssa. Pesiä sijoitetaan kattavasti Vesijärven molemmiin puolin Korpelan, Vesikansan ja Kutajoenniemen Metsästysseurojen alueille. Osa keinopesistä sijoitetaan Hollolan Paimelaan, jossa on Riistakeskuksen, Vesijärvisäätiön sekä maanomistajien yhteistyössä toteuttama kosteikkosuistoalue. Paikallisille metsästysseuroille keinopesät eivät olleet uusi tuttavuus, mutta hanke otettiin avosylin vastaan ja siihen lähdettiin mielellään mukaan. Metsästysseurat luonnollisesti sitoutuivat myös pesien tarkkailuun sekä huoltotöihin.

Tekojen lisäksi on tärkeää myös lisätä tietoisuutta vastuullisesta metsästämisestä, johon kuuluu kannanhoitoa tukevat toimenpiteet. Yhdistyksen olemassaolon ydin on edistää noutajien harrastusta, kasvatusta ja jalostusta, joten pidetään yhdessä huolta noutajien rodunomaisesta huomisesta!

Linkit:

Sotka-hanke: <https://mmm.fi/sotka>

Helmi-vieraspetohanke: <https://riista.fi/riistatalous/riistakannat/hoidosuunnitelmien-toimeenpano/helmi-vieraspetohanke/>

Vieraspeto.fi: <https://vieraspeto.fi/vieraspedot/pyynninlainsaadanto/>

Sorsanpesäntekijät Facebook-ryhmä: <https://www.facebook.com/groups/774591319258747>

Lähteet:

YLE Uutiset 23.5.2018. Sorsien ahdinkoa helpottamaan rakennettu 10 000 keinopesää – Suomella merkittävä rooli koko Euroopan sorsakannalle.

Metsästäjäliiton Uutiset 2.2.2022. Maailman kosteikkopäivä muistuttaa sanojen lisäksi tekojen tärkeydestä

